

FTHO 7 mei 2026

Interactief (voor)lezen als krachtige didactiek in hoger onderwijs



**HO
GENT**

Mira Van Stichel
Joke Van Huffel

Leesplezier bij kinderen en jongeren daalt: helft leest nooit als ontspanning

knack

Boeken

Waarom tieners geen boeken lezen: 'Dat duurt gewoon veel te lang'

ME KENNISLINK

Lezen met een TikTok-brein

Zoeken naar verklaringen voor de ontlezing

**HO
GENT**

We gooien het over een andere boeg...

- Notities, laptops, urgente Instagramposts aan de kant
- Enkel een alert gehoor is vereist
- Wisbordjes krijg je van ons 😊



**HO
GENT**

Waar gaat het Nederlands naartoe?

= kop uit De Morgen, 24 oktober 2025

Auteur: Bram Van Rentergem

Bijdragen van:

- Miet Ooms
- Marc van Oostendorp
- Freek Van de Velde
- Karlien Franco
- Melissa Schuring

**HO
GENT**

Inleiding

- Welke van deze woorden is geen standaardtaal?
(België en/of Nederland)
 - mazout / foor / septische tank / voortdoen
 - mazout / **foor** / septische tank / voortdoen

 - chape / een dameskleedje / schuif / beenhouwerij
 - chape / een dameskleedje / schuif / **beenhouwerij**

Inleiding

- “We groeien uit elkaar” Wie van wie?
 - A. Nederland drijft in taal steeds verder weg van België.
 - B. België drijft in taal steeds verder weg van Nederland.

Inleiding

- “Hoeveel dichters het vroeger bij elkaar lag” – Echt?

We beluisteren een kort stukje van Boudewijn de Groot en van Meau.

Let op de uitspraak van:

- klinkers
- de g-klank
- de r-klank

“Het” verdwijnt

- Aan welk onderdeel of thema van je eigen cursus of vak zou je dit stukje kunnen koppelen?

Wij dachten aan 😊 :

- grammaticaal genus
- verbuiging bijvoeglijke naamwoorden
- integratie van leenwoorden in Nederlandse grammatica
- straattaal bv. het Cités

**HO
GENT**

Een beetje meer Engels

- Hoe merk je dit in je eigen opleiding?
- Neemt dit toe in de communicatie van je studenten?
- Hoeveel % Engels zit volgens jou in de zinnen van kinderen tussen 6 en 13 jaar oud?
- Noteer op je wisbord in hoeverre je akkoord gaat met de laatste stelling van deze paragraaf.



Nabespreking

- Hoe loste de titel de verwachtingen in?

Achtergrond Taal

Waar gaat het Nederlands naartoe?

- Dit was slechts een fragment. Wat verwacht je nog te lezen in de integrale tekst?
- Werd je getriggerd om de integrale tekst te lezen?
- In hoeverre ga je akkoord met de stellingen uit het artikel?

Interactief (voor)lezen – Bart Moeyaert aan het woord

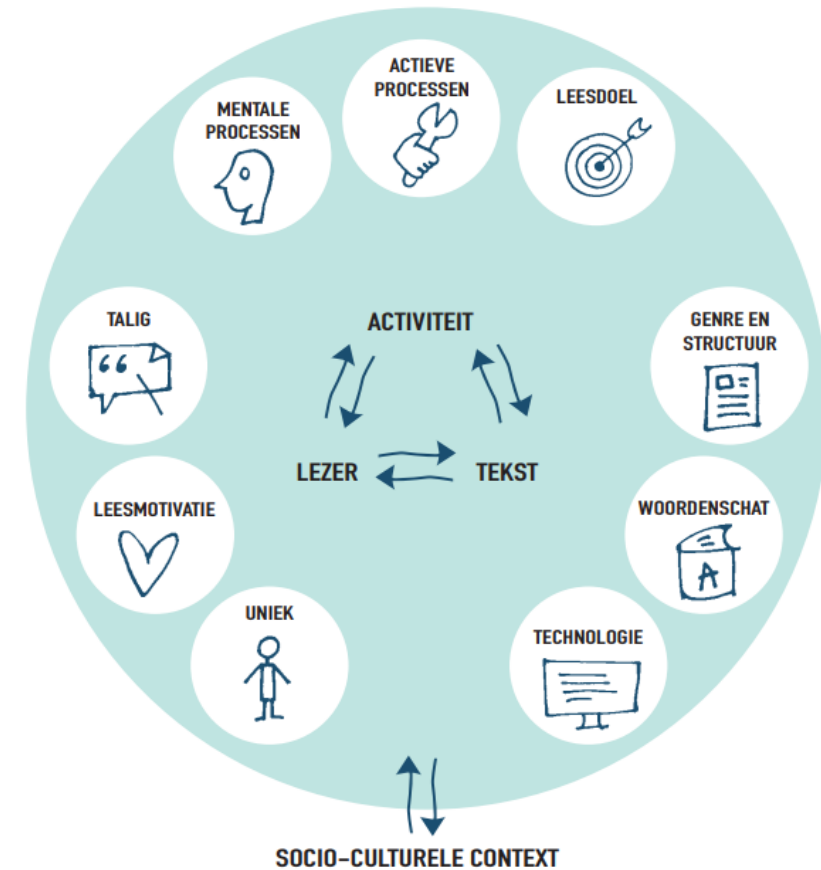
“We leven in een moderne wereld: algoritmes op TikTok, Spotify of Netflix sturen en beperken onze persoonlijke voorkeuren. ‘We zagen dat je dit leuk vindt, dus misschien is dat ook wel iets voor jou?’ Comfortabel misschien, maar het verengt je blik. In de klas kan je een tegenzet doen en **niet meegaan in de tendens om werelden dicht te metselen**. Daar kan je ruimte maken voor de veelheid. Het is die variatie die het leven kleur geeft.”

Hoe maak je als leraar een goede selectie?

“Door trouw aan jezelf te blijven. Werk niet met materiaal dat je stiekem zelf maar niets vindt. Kinderen zijn pienter en sensitief genoeg om dat snel aan te voelen. De boeken die je in de klas brengt, daar moet je zelf achter staan. En blijf als leraar de markt verkennen. Net zoals ICT-medewerkers hun softwarekennis regelmatig bijschaven. **Gebruik je authenticiteit, je eigen persoonlijkheid**. Ook bij het voorlezen. Liggen hoge stemmetjes of grote gebaren niet in je karakter? Helemaal oké, die krullen hoeven niet.”

Interactief (voor)lezen – Wat en waarom?

Krachtig taal- en leesonderwijs bij alle soorten teksten in elk vak = Denken zichtbaar maken en denken activeren, taalontwikkeling stimuleren en leesbegrip bevorderen, kennis van de wereld verruimen en leesmotivatie stimuleren.



Figuur 1: De complexiteit van het begrijpend-leesproces binnen een omvattend model (gebaseerd op: RAND, Reading Study Group, 2002) *

Interactief (voor)lezen – Hoe?

- Goede voorbereiding – Helder doel en gepaste tekst
- Drie fasen – Voor, tijdens en na – Leesstrategieën/OVUR
- Effectieve kenmerken
 - ✓ Bespreek samen de (uiterlijke) kenmerken van de tekst
 - ✓ Stel open vragen
 - ✓ Stel extra vragen en geef tips
 - ✓ Ga dieper in op de inhoud
 - ✓ Sta stil bij nieuwe woordenschat en uitdrukkingen
 - ✓ Geef positieve feedback en moedig aan
 - ✓ Lok reacties uit en leg linken met de leefwereld

Interactief (voor)lezen – Vijf didactische sleutels voor effectief begrijpend lezen

- Functionaliteit
- Interactie
- Strategie-instructie
- Leesmotivatie
- Transfer

Bron - Sleutels voor effectief begrijpend lezen

Aan de slag – Individuele voorbereiding

- Selecteer een tekst vanuit jouw vakgebied
 - je cursus
 - <https://www.rijketeksten.org/>
 - de krant
 - grasduin in onze collectie
- Selecteer daaruit een bruikbaar fragment: voorleestijd ca. 5 minuten

Aan de slag – Teamwork

- Vorm groepjes van 3
- Toon je eigen gekozen tekst in de groep
- Wissel ideeën uit hoe je fase 1, 2 en 3 zou vormgeven

Overzicht van de fases in interactief voorlezen

Fase 1: vooraf

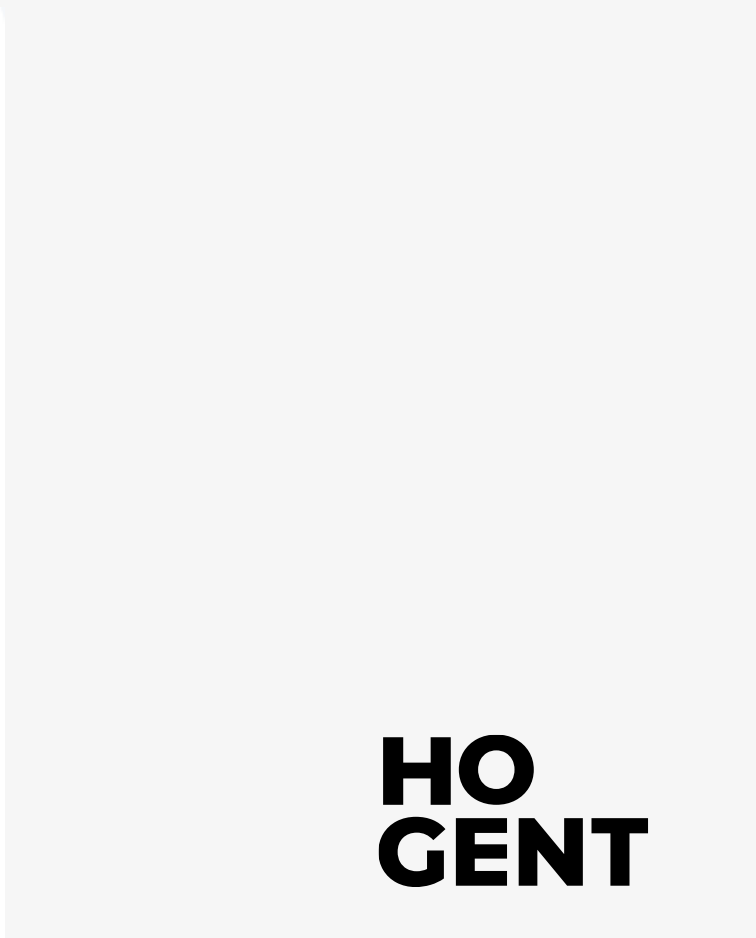
- Bespreek titel, auteur(s)
- Vakterminologie
- Voorspellingen
- Verwachtingen

Fase 2: tijdens

- Vakterminologie
- Verbanden leggen
- Link met eigen leefwereld
- Actief aan de slag met passages

Fase 3: na

- Inoefenen van vakterminologie
- Meningen / emoties
- Klopten voorspellingen / verwachtingen?
- Link leggen met cursusmaterialen



Bronnen – Interessante websites

- Voorlezen in het secundair onderwijs – Tijdschrift FONS
- Iedereen leest – Versterk je lees- en taalonderwijs via interactief voorlezen en auteursresidenties
- Iedereen Leest Academie – Online leerpaden en inspiratie
- Rijke teksten - Op deze website vind je voorbeelden van rijke teksten voor leerlingen van 2 tot 18 jaar om jouw taal- en zaakvaklessen mee te verrijken. Daarnaast leer je hier ook wat rijke teksten zijn en hoe je ermee kunt werken.
- Vlaams talenplatform – Samenwerkingsverband tussen alle universitaire talenopleidingen, lerarenopleidingen talen en een vertegenwoordiging van het volwassenenonderwijs met als doel actief werken aan beter talenonderwijs én de keuze voor taalopleidingen stimuleren met doelgerichte acties.
- Sleutels voor effectief begrijpend lezen